



MAGYARORSZÁG  
KORMÁNYA

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM  
ÁLLAMTITKÁRA

Iromány száma: **K/5379/1.**

Benyújtás dátuma: **2019-04-03 16:48**

Parlex azonosító: **M6GGT3F60001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Völner Pál, Igazságügyi Minisztérium államtitkára**

Belső iktatószám: **VII-PF/38/2/2019**

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 43. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm **Dr. Tóth Bertalan (MSZP)** országgyűlési képviselő *"Mikor ratifikálja végre a kormány az Isztambuli Egyezményt?"* című, K/5379. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszomat.

Budapest, 2019. április 3.

Tisztelettel:

Dr. Völner Pál

Címzett: **Dr. Tóth Bertalan (MSZP)**

Benyújtó: **Dr. Völner Pál, Igazságügyi Minisztérium államtitkára**

Belső iktatószám: **VII-PF/38/2/2019**

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. §-ában foglaltak szerint a Dr. Trócsányi László miniszterhez benyújtott, **Dr. Tóth Bertalan (MSZP)** országgyűlési képviselő *"Mikor ratifikálja végre a kormány az Isztambuli Egyezményt?"* című, K/5379. számú írásbeli kérdésére – a miniszter megbízásából – az alábbi választ adom.

Az Isztambuli Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) komplex jogalkotási és intézkedési kötelezettségeket fogalmaz meg a tagállamok számára, ezért a ratifikáció előkészítése összkormányzati együttműködést igényel. Ennek során azonosítani kell a szükséges jogalkotási feladatokat, egyéb kormányzati intézkedéseket és költségvetési forrásokat is.

Folyamatban van továbbá az Európai Unió csatlakozása az Egyezményhez. Az EU annyiban csatlakozhat az Egyezményhez a hatáskörébe tartozó kérdésekre tekintettel, amennyiben az Egyezmény közös szabályokat érinthet, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja. A tagállamok ezen túlmenően megtartják saját hatáskörüket. Mivel az Unió hatásköre és a tagállami hatáskörök összefüggenek egymással, a tagállamok mellett az Uniónak is az Egyezmény részes felévé kell válnia ahhoz, hogy az Unió és tagállamai együttesen, koherens és egymás hatásköreit kiegészítő módon tudják teljesíteni az Egyezmény által rájuk rótt kötelezettségeket. A két folyamat egymástól nem elválasztható. A Bizottság részéről még nem történt meg az uniós intézményekre vonatkozó kötelezettségek és azok teljesítési módjának azonosítása.

A Képviselő úr kérdésében szereplő konkrét felvetésekkel kapcsolatban az alábbiakat jelzem:

Az Egyezmény 55. cikk (1) bekezdése szerint „a nyomozás vagy a vádemelés ne függjön teljes mértékben az áldozat bejelentésétől vagy panaszától” („shall not be wholly dependant upon a report or complaint filed by a victim”) és „az eljárások akkor is folytatódhassanak, ha az áldozat visszavonja állítását vagy panaszát” („the proceedings may continue even if the victim withdraws her or his statement or complaint”).

Az első fordulattal kapcsolatban elmondható, hogy a nyomozás, illetve a vádemelés csak a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (a továbbiakban: Btk.) meghatározott esetekben függhet a sértett bejelentésétől [Btk. 31. § (1) bek.]. Csak magánindítványra büntethető cselekmények miatt kizárólag a magánindítvány előterjesztésére jogosult személy feljelenése alapján indulhat büntetőeljárás. Magánindítványnak minősül az előterjesztő bármely olyan nyilatkozata, amiben az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 378. § (2) bek.]. A bíróság joghatályos magánindítványnak tekintette a rendőri jelentésbe foglalt azon tényt, miszerint a sértett azt kérdezte az őt kihallgató rendőrtől, hogy megtalálták-e a vádlottat, mert nem szeretné, ha ezt az egészet

büntetlenül megúszná. (Fővárosi Ítéltábla 1. Bf. 961/2003/6.) A magánindítvány nem vonható vissza.

Ha az eljárás nem függ a sértett bejelentésétől, akkor bárki tehet feljelentést (általános feljelentési jogosultság) [Be. 376. § (1) bek.].

Az, hogy az eljárás „ne függjön teljes mértékben az áldozat indítványától” akként értelmezhető, hogy a jogszabályoknak lehetővé kell tenniük, hogy bárki bejelenthesse a bűncselekményt, de a sértettnek legyen az eljárásba beleszólása. Ez olyan esetben fordulhat elő, ha a magánindítványra jogosulttól eltérő személy feljelentése alapján a nyomozás megindul (pl. szexuális erőszak tárgyában), de ezt követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető bűncselekményként minősül [pl. Btk. 196. § (1) bek. a) pont alapján], ekkor a magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni az eljárás folytatásához [Be. 378. § (4) bek.].

Az is előfordulhat, hogy magánindítványra üldözendő, közzéadás eljárásra tartozó bűncselekmény tárgyában [pl. 212/A. § (1) bek.] a hatósághoz intézett beadványt nem a magánindítvány előterjesztésére jogosult terjeszti elő, vagy kétséges, hogy a feljelentő jogosult-e. A beadványt ilyenkor is feljelentésként kell iktatni, és ha egyértelmű, hogy a feljelentő nem jogosult magánindítvány benyújtására, a feljelenést el kell utasítani [Be. 381. § (1) bek. f) pont I. ford.], de a feljelentést elutasító határozatot a sértettel is közölni kell, és fel kell hívni a figyelmét arra, hogy törvényes határidőn belül magánindítványt terjeszthet elő. [Be. 381. § (2)-(3) bek.] Ha kétséges, hogy a feljelentő magánindítvány előterjesztésére jogosult-e, akkor ezt a kérdést a feljelentés kiegészítése keretében meg kell kísérelni, ha ez nem lehetséges, akkor a nyomozás körében kétsédelem nélkül tisztázni kell, és ha nem jogosult, akkor a nyomozást meg kell szüntetni [Be. 398. § (1) bek. h) pont].

Tekintettel arra, hogy nyomozás a Be. szerint feljelentésre vagy az ügyésznek, illetve a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján indulhat, feljelentés kiegészítéséről csak az előbbi esetben beszélhetünk. Utóbbi esetben, ha a bűncselekmény gyanúja fennáll és nem áll fenn a Be. 4. § (3) és (6) bekezdéseiben meghatározott kizáró ok, akkor a törvényes szervnek (ügyész vagy nyomozó hatóság) törvényes aktussal (nyomozás elrendeléséről szóló feljegyzés) el kell rendelnie a nyomozást. Ha azonban a feljelentésben közöltek alapján nem egyértelmű, hogy fennáll-e bűncselekmény gyanúja, vagy nem áll rendelkezésre elegendő információ arra nézve, hogy az eljárásnak van-e törvényi akadálya, akkor feljelentés kiegészítésének van helye [Be. 380. § (1) bek.], amire 1 hónapja van a hatóságnak, és a határidő lejártával dönteni kell a feljelentés elutasításáról vagy a nyomozás elrendeléséről. Amennyiben olyan eset fordulna elő, hogy a feljelentés több bűncselekményt is érint, és legalább az egyik cselekmény esetében a bűncselekmény gyanúja fennáll, akkor nem feljelentés kiegészítését, hanem nyomozást kell elrendelni.

Az Egyezmény 55. cikk (1) bekezdés második fordulatával kapcsolatban elmondható, hogy az eljárás folytatódása, illetve a vádemelés csak akkor függ teljesen a sértett akaratától, ha az magánvádas eljárás hatálya alá tartozik, amit a Be. 53. § (1) bekezdése határoz meg. Az Egyezmény 55. cikk (1) bekezdésével érintett bűncselekmények közül ez egyedül a könnyű testi sértés esetében

merül fel, ami az Egyezmény 35. cikke hatálya alá tartozik. Ebben a körben azonban az Egyezmény 78. cikk (2) bekezdése értelmében a részes államok fenntartással élhetnek. A hatályos magyar szabályozás e tekintetben tehát már jelenleg is megfelel az Isztambuli Egyezmény előírásainak.

Tisztelt Képviselő Úr!

Ellentétben a korábbi MSZP kormányokkal a kormánynak kiemelt célja, hogy a magyar nők megkapják a nekik járó tiszteletet, megbecsülést és védelmet. Az Országgyűlés 2013-ban ezért szigorította jelentős mértékben a családon belüli erőszakra vonatkozó büntetési tételeket, és önálló tényállássá tette a kapcsolati erőszakot.

Szintén a nők megbecsüléséről szól a Munkahelyvédelmi Akció és a GYED extra, amelyek a kisgyermekes nők foglalkoztatását segítik. A Nők 40 plusz program az idősebbek foglalkoztatásához nyújt támogatást. Mindezekon túl a Nők 40 program keretében most már lehetőség van arra, hogy a nők 40 év munkaviszony után nyugdíjba vonulhassanak.

A nők ellen irányuló erőszak esetén szükséges fellépésre, illetve beavatkozásra, továbbá a hasonló helyzetek felismerésére és megakadályozására vonatkozó képzésekkel kapcsolatban felhívom figyelmét az alábbi linkeken elérhető EBESZ-projektre, amiben Magyarország is részt vesz, és amelyben rendőröket, ügyészeket is képeznek: <https://polis.osce.org/kickoff-event-effective-criminal-justice-strategies-and-practices-combat-genderbased-violence>; <https://www.osce.org/secretariat/396269>.

Budapest, 2019. április 3.

Tisztelettel:

Dr. Völner Pál